

Opis poti Cvetje jeseni

Ob 100-letnici izdaje knjige *Cvetje v jeseni* je nastala istoimenska pohodna pot iz Poljan na Blegoš. Avtor Ivan Tavčar tako slikovito opisuje svojo prehojeno pot, da smo se odločili nanjo povabiti še vas. Najlepši odlomki iz knjige vam bodo polepšali korake prek pisanih travnikov, šumečih gozdov, mimo raztresenih kmetij in zaselkov pod Blegošem. Za piko na i pa boste z vrha Blegoša spoznali krasote, ki jih ponuja razgled na Poljansko dolino, veličastna hribovja in okoliške kraje. Vodile vas bodo smerne table in markacije v obliki cvetlice imenovane Kristusova srajčka oz. močvirska samoperka.

O cvetlici, ki je postala simbol te poti

Pot je opremljena z usmerjevalnimi smerokazi in markacijami belo – rumene barve na modri podlagi. Osnova za markacijo je bila cvetlica, kristusova srajčka, katero je Ivan Tavčar opisal v svoji povesti. Ta rastlina je močvirska samoperka (*Parnassia palustris*), cvetlica s petimi belimi cvetnimi listi in rumenimi prašniki. Cveti konec avgusta in ima samo en cvet, ki sedi vrh stebela, na katerega je priraščen samo en list.

Podroben opis poti...

Začetek poti je postavljen v središče Poljan ([Poljane nad Škofjo Loko 27, 4223 Poljane](#)), kjer je tudi velika informativno-usmerjevalna tabla z vsemi podatki o poti.

IZ POLJAN DO VOLČE

Pa stopimo na pot. Iz Poljan do Volče moramo dober kilometer prehoditi po cesti. Hojo po asfaltirani cesti nam krajšajo pogledi na Blegoš, naš končni cilj. Pred Volčo se pogled ustavi na cerkvi nad vasjo in na kozolcu, ki zakriva pogled na celo vas. Gremo mimo največjega slovenskega kozolca, saj ima kar osem oken. Domačini jim pravimo "štanti". Med stebri je po deset metrov razpona.

Sredi vasi nas smerokaz usmeri levo, med hiše. Tako pridemo na cesto proti Malenskemu vrhu, ki se nato zložno vzpenja ob potočku. Takoj, ko dosežemo gozd, zapustimo cesto in zavijemo levo v breg, na staro konjsko pot. V času nastanka povesti je bila to glavna prometna žila podblegoških vasi z dolino. Ko še enkrat prečkamo glavno cesto, nadaljujemo po grebensi poti, ki je sedaj razširjena in omogoča vožnjo s traktorjem.

VZPON PROTI MALENSKEM VRHU

V tem delu gozda, avtor ga imenuje Tominčevo hrastje, je slišal petje »strica matica«, ptice Kobilarja ali Vuge. Na to nas opozori tudi tabla s podatki o tej ptici. Ko pridemo iz gozda, se nam odpre pogled na Blegoš in vasi pod Starim vrhom. Ob priključitvi na asfaltirano cesto zavijemo levo v vas - Lovsko brdo. Takoj za prvo kmetijo spet zavijemo desno v breg in sledimo markacijam.

Nad vasjo sledimo slemenski poti, med travnikom in gozdom. Naj nas ne zavede občutek, da gremo preveč v levo, stran od Blegoša. Pot bo kmalu spet krenila bolj v desno. Ko ponovno pridemo na travnike, se nam odprejo razgledi na okoliške vasi in hribe. Nad kozolcem pridemo na utrjeno cesto, kjer zavijemo desno in se počasi spuščamo proti Malenskem vrhu.

Na sedlu, kjer se odcepi krak ceste proti Suši, spet naletimo na pohodno tablo. Ta nas opozori, da smo na mestu, kjer se vidi pet cerkva istočasno. Pred nami je cerkev na Gori, levo za nami se med drevjem vidi vrh zvonika v Čabračah. Proti vzhodu pa se vidijo cerkve v Četeni Ravni, v Javorjah in na Gabrški gori. Včasih so se na tem mestu poklonili proti vsaki cerkvi, zato je Tavčar to mesto imenoval Poklon. Do tega mesta je Meta spremljala Janeza, ko je odhajal nazaj v Ljubljano.

Malenski vrh je po grebenu razpotegnjena vas in nima nobenega vrha. V starih urbarjih je bil vpisan kot "Malinski vrh", po malinah. Skozi vas gremo po cesti, kjer nam pogled na Blegoš daje osnovno smer. Na križišču nad vasjo, v starem kamnolomu, spet zapustimo asfaltirano cesto in nadaljujemo po makadamu rahlo v breg.

GORENJA RAVAN DO ŽETINE

Nad cesto čepi prva hiša vasi Gorenja Ravan, razpotegnjene vasi, skozi katero bomo hodili vse do Dolenje Žetine. Marsikdo se vpraša, kje so tukaj videli ravan. Očitno so bila merila, kaj je na ravnem, pred več kot 700 leti precej drugačna kot danes. Vse vasi, skozi katere hodimo, so bile naseljene in prvič omenjene v urbarju z letnico 1318. Če pa bomo kasneje nad Žetino pogledali nazaj, pa bomo videli dve polici, naravna platoja, kjer stojita vasi Gorenja in Dolenja Ravan. Spodaj v grapi teče potok Karlovščica, kjer sta Meta in Janez lovila ribe.

Do prve kmetije pelje cesta, potem pa se pot zoži na širino konjske poti, na nekem mestu na širino steze. Kar težko si predstavljamo, da je bila pred manj kot 60 leti ta pot glavna komunikacija Žetine in ostalih vasi z dolino. Ob izstopu iz gozda zagledamo obe Žetini kot na dlani. Ob poti pa nas spremlja pravi češnjev drevored. V začetku maja so kraji pod Blegošem zagotovo najlepši. Takrat zacveti neskončno število češnjevih dreves. Vasi so videti kot nevesta, odeta v bel pajčolan.

Pri naslednji kmetiji spet pridemo na asfaltirano cesto. Tukaj je za cesto vodni izvir z odlično in zelo hladno vodo. Ko pridemo v gozd, cesta zavije desno navzgor, mi pa sledimo smerokazom, ki nas usmerijo levo na makadamsko pot. Na travnikih ob poti v poznem poletju raste močvirska samoperka, Kristusova srajčka, ki je simbol te poti. Ob poti jo najdemo še nad Gorenjo Žetino in na travnikih ob planinski koči na Blegošu.

Po cesti pridemo v Dolenjo Žetino. Ob kapelici sredi vasi zavijemo desno v breg, sledimo markacijam in po stari poti pridemo v Gorenjo Žetino, na t.i. "Jelovo brdo". Kmetija Andrejon vabi k okrepčilu, tu pohodnik lahko poteši potrebe po hrani in pijači in si nabere moči za nadaljevanje poti.

OD ANDREJONA DO ČRNEGA KALA

Da se v nadaljevanju poti izognemo asfaltirani cesti in prometu, krenemo v breg po poti med hlevom in kozolcem. Pot nas v cik-caku pelje v gozd in na travnike pod Koprivnikom, kjer sta Meta in Janez v zgodbi nabirala lešnike. Na vseh križiščih sledimo markacijam, da ne zavijemo preveč desno v gozd, stran od Blegoša. Preden dosežemo travnike, moramo premagati še nekaj dobro označenega brezpotja skozi smrekov gozd, strmo v breg. Že smo na traktorski poti, ki nas pelje mimo lovske preže po zgornjem robu travnika. Verjetno je to najbolj

razgleden del poti, saj ob lepem vremenu pogled seže vse do Snežnika. Cesta nas nato v rahlem spustu vodi do Črnega kala, sedla pod Blegošem, prehoda med Poljansko in Selško dolino.

S ČRNEGA KALA NA BLEGOŠ

S Črnega kala na vrh Blegoša vodi več označenih poti. Mi bomo krenili po desni strani, "za Blegošem". Tu sta v zgodbi hodila tudi Meta in Janez. Zanimivost te poti je vsekakor ta, da je ta pot vrisana že v vojaški karti z letnico 1769. Ta pot, danes gozdna cesta, je bila tudi meja med različnimi lastniki. Pod cesto so sedaj gozdovi, nekoč pa so bili tam travniki, v lasti kmetov iz Potoka. Nad cesto so bili v preteklosti gozdovi v lasti fužinarjev iz Železnikov.

Cesta se stalno rahlo vzpenja in je prijetna za hojo. Tudi razgledi proti Ratitovcu in Triglavu ob lepem vremenu nudijo svojevrsten užitek. Ko se cesta »postavi pokonci«, zavijemo po označeni poti levo v breg. To mesto je v zgodbi imenovano Ajdova reber. Danes to ime ni več v uporabi, starejši prebivalci Potoka pa se še spomnijo lokacije, kjer je stala Ajdova bajta.

Dolina, obrnjena nazaj proti Črnemu kalu, se imenuje Plavna dolina, v starih zemljevidih pa je imenovana Plevna dolina. Gozdarji in oglarji, ki so kuhali oglje za fužine v Železnikih, so tukaj stanovali, sejali ajdo in pleli skromne njivice. Zato ime Plevna dolina. Zaradi oglarjenja so bili v preteklosti gozdovi na tem mestu izsekani do te mere, da so vas v dolini ogrožali snežni plazovi. Znan je podatek, da se je na Miklavža, 6. decembra 1799, sprožil snežni plaz, ki je podrl vse zgradbe v dolini do vasi Potok. Terjal je tudi več smrtnih žrtev.

Po dobro shojeni grebenski stezi pridemo do planinske kočice na Blegošu. To mesto je v zgodbi imenovano Mali Blegoš. Tukaj se lahko okrepčamo in spočijemo pred končnim naskokom na vrh. Neporaščen vrh ob lepem vremenu nudi čudovite razglede v vse smeri.

Z vrha se lahko vračamo po isti poti ali izberemo katero od preostalih markiranih smeri. V povesti sta se Meta in Janez na Črni kal vračala po strmi grebenski stezi. Zakaj se ne bi še mi?

Avtor besedila: Franc Miklavčič

Informacije

ZAVOD ZA TURIZEM IN KULTURO POLJANSKA DOLINA

Poljanska cesta 87, 4224 Gorenja vas

Kontakt: 031 720 573, zavod@poljanskadolina.com, www.poljanskadolina.com